

ივერიის

თვე	მარტი	აპრილი	მაისი	ივნისი	ივლისი	აგვისტო	სექტემბერი	ოქტომბერი	ნოემბერი	დეკემბერი
12	10	6	3	3	3	3	3	3	3	3
11	9 50	5	5	5	5	5	5	5	5	5
10	8 75	4	4	4	4	4	4	4	4	4
9	8	3	3	3	3	3	3	3	3	3
8	7 25	2	2	2	2	2	2	2	2	2
7	6 50	1	1	1	1	1	1	1	1	1

ცადვე ნომერი - ერთა შუარნი

გაერთიანებული და გერმანიის განცხადება და ახალი ამბავი...
 დასი განცხადება: ჩვეულებრივი სტრიქონი რეკამუა.

1877-1891

საპალიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

1877-1891

ნათესაური და თანამოაზარტური კაცები გარდაცვალებულ ღმერთს მადლობა...
 (1-1)

ივერია

გამოვა 1891 წელს იმავე პროგრამით, როგორც აქამდე.
 მისაც მხარს ღიკვეთის ბაზარი ან 1891 წლისთვის, მიმდართოს.

ბუნიონში: ა) თითონ რედაქციის, ნიკოლოზის ქუჩაზე, ვიანტოვიძის პირდაპირ, თ. გრუზინსკის ქუჩაზე, № 21; ბ) „ქართული“-შარის წინა კართის განყოფილება საზოგადოების კანცელარიაში, სახალისო ქუჩაზე, თავდაზნაურთა სააღმრწამო-მამულა ბანკის ქარვისის ვაღვეთაში.
 ტყუილის გარდა მხარგრების უნდა დაბარდნა გაზეთი შედეგის ახრებათ: Вь Тифлиси. Вь редакцию газеты „ИВЕРИЯ“.

ტყუილის სთავადაზნაურთა სხვადასამოქალაქი ბანკის მმართველობის განცხადება.

ვინადაც ტყუილის სთავადაზნაურთა სხვადასამოქალაქი ბანკის მმართველობის განცხადება...
 (3-2)

ველეტონი

ნეტა იმას, ვის ბერი გაულომებს და აღერსი შერნი ვის ელრსებო...
 შერთი მარტო ილხნის კიდეცა ირუტებს და მსურავლე მერცხას ჩაეკონებო.

ნეტა იმას ვის შერ ეტრეო, შებარი, ვის ბაერნი შერნი მიკარებო, და დემის ნეტარებას ცხოვრება მისი ერთ წამს მიიწე შეტარებო.
 ნეტა იმას, ვის კოკობი ვარდები შერს ბროლ მერცხე ცრემლით უნაგებო, ემზოთ დამთრიალს, ძალა მიხილს გონება შერს მკლავზედ ერთ წამს დასტყუებო.
 ვლ. მიშელაძე

გმარხავთ, ი ვინ დაავადდა ჩვენს ქვეყანას, ჩვენს ერს. ამისთანა კაცის დაავადება სწორედ კლდეა ერისა და ქვეყნისათვის.

ბევრმა არ იცის არც იუთა მასწავლებელი, არც დავაი და სასაზურნი მოუძღვის ჩვენის ქვეყნის წინაშე. არც ჩვენ ჩამოვთვლით ყოველს მას, რაც სიცოცხლეში მას ასუფლებდა, რაც მიმოქმედებდა და რაც უსაქმია და უკეთებია.

იგი სიკეთე ჰქმნა, რის შემდეგ ბედული იყო და უკეთეს კაცმა, რომ იგი სიკეთე ჰქმნას, რის შემდეგ ბედული არის, ქვეყნიერებაზე უბედურნი ადარ იქნებოდა.

იგი საქმიანობდა, ირეკავდა, მხნეობდა თავის პატარა ქვეყნისთვის და არა ჰყვიროდა-ჯი ამას დაიფიხა და ნადართობა. იგი არ ეძებდა სხვის ქებას და დიდებას. იგი ნიადაგს იყრიდა ანა ჰეგანდა მძევლებსა, იგი მძევლებს წვიმისმებარ ნათესავს გამოამყვებდა იყო და სწორედ ამისთანა კაცის მართლად დიხსი ქებას და დიდებას.

იგი ნიადაგს იყრიდა ანა ჰეგანდა მძევლებსა, იგი მძევლებს წვიმისმებარ ნათესავს გამოამყვებდა იყო და სწორედ ამისთანა კაცის მართლად დიხსი ქებას და დიდებას.

მევე მარტო

აღა-მამქადა-სანის მერე შექმნა ტყუილისის (შეფიცი. ინილე „ივერია“ № 52)

აქილი სოღალეული აღა მამქადა-სანის მერე შექმნა ტყუილისის (შეფიცი. ინილე „ივერია“ № 52)

აღა მამქადა დედს და ათენებდა დემის იმ უხანგარო ზრუნვით, იმ სიყვარულიან გულის ტუკივლით, რომ რითივე გავრგავს, რითივე შევადგინო, ამისი მომავლე მის მხარედა გავრცელებული, სიკეთე-სიყვარულიანი გული მოაქვდა და ხაღმე მის პატიოსანს ხელს.

სუდე ორის დღის წინადა, მინამ სიკეთედი სამუდამოდა დაადუმებდა ამ დაუდუმებელს ქვეყნისათვის პატიოსანს კაცს, იგი იწერებოდა ტყუილისში: „სტუფენ-წმინდობაც განხრებთ სკოლის გამართვასა, იმპერ უმწიკვლებისათვის თქვენ მიერ გამოგზავნილი წიგნები მივიღეთ და დიდად გვახარებთ პატარა მოხვეწილი“.

„დიდად გვახარებთ პატარა მოხვეწილი!“ სიტყვა აქ იმისა არ არის, რომ პატარა მოხვეწილი განხარა, იმისა, რომ თვით ვაჭანების ბაშების სისხრული იმპერამ ვისაც იგი მადლი დავისა არა აქვს, რომ სხვის სიხარულით განხაროს, სხვის სისხრულს ვერც შეაძენს, ვერც აღიბეჭდავს. ნუ გვანიათ, რომ იგი უმინდა მადლი სხვის სიხარულით განხარებისა და მამასადაც, სხვის მშურებებით მშურებისაც, ცოტა არა იყოს. იგას პირველი ნიშნები დიდად მადლი მოგვანობისა, დიდად მოგვანობისა და მარტო რჩეულია ამა ქვეყნისათა მაც მადლს დიერთი გურთხეილი უწყობებისა დიდობა.

იგი იყო იმისთანა კაცი, რომელიც, ინდოკლებს არ იყოს, დახადების დღესვე ბედიან აგურებისა და აღდგომის ხაღმე: „მარტო უნდა, ენა, როცა პირველად მოსდის ქვეყნში, შენ სტრიად შენს გარემოებოც უწყობის სიხარულით დიდი მოსდის დასი, იუგან ისე, რომ, როცა ქვეყნისა ეხსოვებოდა, უყვანი სტრიადნად და მარტო შენ-ჯი დიმიდი მოგვადიდა“.

მევიდობო! ვინც იცის შენი უტევა აღა მამქადა-სანთან არცა ერთი მხედრობის თვისისა განჯას, არამედ წარიდა მარტოფლის მოძიანობითა, მეუღლისა ვართ, სპარსეთად და როდეს ჩაელო ვართად, კვალდ მოაზრება სოფელი და სხვადა რა მკოვეს, ივარ ჰყო მხედრობაშიან არა, მავრად სხვისა აღიღას არა იმგელსამე ყარაბაღისა იყენეს ვინმე მცხოვრებნი გარდა შუშის ციხისა, რომელიცა აქენდა გამარტებული იბრემბანს. მეუღდა აღა მამქადა-სან თე-

გნისაგან შემდგომად წარსელისა სპარსეთისა. და განიზრახიდა უკეთუ მისცემს მას აღა-მამქადა-სან ჩაიღებ-სამე მხედრობასა, მაშინ სხეულცა მხედრობათა თვისთაგან მიიხილავს მხედრობას და მით დიკაცეს თვისს და სახსლაც თვისსა შევიხანვან. არამედ არა უსმინა მას აღა-მამქადა-სანთან რომელიმე მხედრობანი სპარსეთანი, ვინაღდან სახრლო მოკლებულ იყენეს წარაიღებინა მისსა თვისსა ლოყულიანისა თანა, ყუზახის გზით, ერევანს, რადგან ერევანიცა აღიღა მამქადა-სანისაგან შემდგომებითა ერევნულ-სათა. ხოლო ხანი ერევნისა მამქადა-სან წარაგზავნა თერანად“.

*) მოუღეს ერევანი მამქადა-სანისა და დიმიდი თე. და მამქადა-სანისაგან თერანად, რომელიცა ყუზახ აღა-მამქადა-სანისა სიკეთედიანი იღვტოვდა თერანად და მივიდა ერევანს. ხოლო შექმნილია მისთვის ირავლისათა მიიღო კვალდ სხანამა თვისი ერე-

აღა მამქადა დედს და ათენებდა დემის იმ უხანგარო ზრუნვით, იმ სიყვარულიან გულის ტუკივლით, რომ რითივე გავრგავს, რითივე შევადგინო, ამისი მომავლე მის მხარედა გავრცელებული, სიკეთე-სიყვარულიანი გული მოაქვდა და ხაღმე მის პატიოსანს ხელს.

სუდე ორის დღის წინადა, მინამ სიკეთედი სამუდამოდა დაადუმებდა ამ დაუდუმებელს ქვეყნისათვის პატიოსანს კაცს, იგი იწერებოდა ტყუილისში: „სტუფენ-წმინდობაც განხრებთ სკოლის გამართვასა, იმპერ უმწიკვლებისათვის თქვენ მიერ გამოგზავნილი წიგნები მივიღეთ და დიდად გვახარებთ პატარა მოხვეწილი“.

„დიდად გვახარებთ პატარა მოხვეწილი!“ სიტყვა აქ იმისა არ არის, რომ პატარა მოხვეწილი განხარა, იმისა, რომ თვით ვაჭანების ბაშების სისხრული იმპერამ ვისაც იგი მადლი დავისა არა აქვს, რომ სხვის სიხარულით განხაროს, სხვის სისხრულს ვერც შეაძენს, ვერც აღიბეჭდავს. ნუ გვანიათ, რომ იგი უმინდა მადლი სხვის სიხარულით განხარებისა და მამასადაც, სხვის მშურებებით მშურებისაც, ცოტა არა იყოს. იგას პირველი ნიშნები დიდად მადლი მოგვანობისა, დიდად მოგვანობისა და მარტო რჩეულია ამა ქვეყნისათა მაც მადლს დიერთი გურთხეილი უწყობებისა დიდობა.

იგი იყო იმისთანა კაცი, რომელიც, ინდოკლებს არ იყოს, დახადების დღესვე ბედიან აგურებისა და აღდგომის ხაღმე: „მარტო უნდა, ენა, როცა პირველად მოსდის ქვეყნში, შენ სტრიად შენს გარემოებოც უწყობის სიხარულით დიდი მოსდის დასი, იუგან ისე, რომ, როცა ქვეყნისა ეხსოვებოდა, უყვანი სტრიადნად და მარტო შენ-ჯი დიმიდი მოგვადიდა“.

მევიდობო! ვინც იცის შენი უტევა აღა მამქადა-სანთან არცა ერთი მხედრობის თვისისა განჯას, არამედ წარიდა მარტოფლის მოძიანობითა, მეუღლისა ვართ, სპარსეთად და როდეს ჩაელო ვართად, კვალდ მოაზრება სოფელი და სხვადა რა მკოვეს, ივარ ჰყო მხედრობაშიან არა, მავრად სხვისა აღიღას არა იმგელსამე ყარაბაღისა იყენეს ვინმე მცხოვრებნი გარდა შუშის ციხისა, რომელიცა აქენდა გამარტებული იბრემბანს. მეუღდა აღა მამქადა-სან თე-

საქმენი, უყვანი სტრიადნად დედს და მარტო შენ-ჯი, როცა ეთობებოდა მქვეყნას, დიმიდი უნდა მოგვსვლიდა, რადგანაც მამულის მამულის შვილობა გაუწეო და შენი ვალი შეურსეული.

ახალი ამბავი

* 19-ს აპრილს ამა წლისის შესრულდება სამოცი წელიწადი, რაც გენერალ ლეიტენანტი ცხრისანის ჯარისათა ვიარაგი რევანის ძე ერისთავი შეიღდა სახელმწიფო სამხატვროში, ან დიდების განმელობაში გენერალ-ლეიტენანტი თავ. ვიარაგი ერისთავის მინდობილი ჰქონდა მრავალგვარი თანამდებობანი, რომელთა შორის თანამდებობანი და თანამდებობანი იყო უფროსობა თურქისა და ყუბანის მხარისა და გენერალ-გუბერნატორობა იმერ-საქართველოსი. იმეღდა, რომ არც თურქისა და ყუბანის მხარე არც ქუთაისის გუბერნი არ დაიწყოებენ თე ერისთავის უნგარო დღეწულს და ლრსეულის პატივისცემით მიეგებებოდა ამ დღესწულს მოსტოვისა, რომელსაც სხეუნებულ მხარეთათვის დიდი შრომა გაუწეოა

* ამ თვისის მ-დან ცენის-რკონის გნის ვაგონები მუშაობის დაიღვანდა პირდაპირ ვერაზე დიდი, ე. თამამუჯის ქარვისლსთან გოლოგინის პროსპექტსა და ვერაზე წამსეულ ხალხს ერთის ვაგონიდან მერეში გადსვლა და ლაღინი აღარ კორდება.

* ხელ, ორშაბათს, 7 1/2 საათზე, დანიშნულია ქალაქის საბჭოს კრება. მორიგ საქმის განხილვამდე კრებამ უნდა აირჩიოს ქალაქის თავი.

* ქალაქს ნათელსში 17 დეკტემბერსა 1800 ოთხ-კუთხი საფ. მიწა აქვს, სადა ნათელს წყარო ცხეულბათ. 1884 წელს რქენერ-ტენნი

რანს, შემოიკრიბა უმრავლესნი მხედრობანი და წარიდა შაშართას მსეე ხორაონად, დასპრობად აღვიღათ რომელიცა ვერეთ არა ვაგონ მას. მეფემანი ირავლი სენარა ცელიოსით უტენ-კევა აღა-მამქადა-სანისა, მისწევა მას მალე-მარტელი, რათა დაამარტეს სიტყვისა თვისისა ზოთა დაამარტეს, ვინაღდან მეფე ამაღლებს, სიტყვისამებარ აღა-მამქადა-სანისა, შეიღდა და ჩინებულთა თვისთა მოგლინებად მისსა და იქნეს მშეღობა მით შორის. ვარნა არა უსმინა აღა-მამქადა-სან არცაღა ერთი სიტყვა და წარვიდა მისსა თვისსა და მივიდა ქალაქსა სოტსხელისა ხორასიანსა მასწე. ხოლო მისცეს მას მცხოვრებობა მამაღლისათა ქალაქი იგი. და შეპყრა მამარტეს მამარტე, რომელიცა მდებარეობდა სარულიად ხორასიანსა და ევე შარუნ-შაბ იყო ერთი შერლის-შეღობათანი ნიღირ-მასა, ჰევემა აღა მამ-

კოსმა ზრადლოვსამ ქალაქი მისკა ქალაქის გამგეობას, მომცეთ ნაეთა...

მას აქედ ნა საქმე მიკრუბულთა იყო. თუმცა ვაშლია ვაშლად ისეთი...

22 იანვარს ტფილისის მოქალაქე ქ. ა. აქმ მუდგინოვს ქალაქი მისკა ქალაქის გამგეობას და სთხოვს, იჯარით...

2) იმის იმპერატორების თის უმადლესობისაგან, დიდის მოძვირად იქონი თეო...

3) ოდესის ქართველ სტუდენტებისაგან . . . 20 მ. 4) სხვა-და-სხვათაგან 1250 მ.

სულ შემოწირულია 1643 მან. 8) სხვა-და-სხვა დავილას გამართულ წარმოდგენებისა, საღამოებისა და სხ. დროს გატარებისა შემოუცდა:

1) ტფილისში გამართულ ორ ოპერისაგან . . . 1210 მ. 50 2) ერთი წელი „წერაკითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების მიერ გამართულ ალუგრაზის შემოსულისა . . . 348 მ.

3) ერთი წელი „წერაკითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ მეფე გამართულ კონცერტის შემოსულისა . . . 50 მ. 4) ახალ ქალაქში გამართულ სამის წარმოდგენისა . . . 164 მ. 77

წარმოიხენა თვისთა და შთაქარა იგინი თერანს, პალატა შინა თვისთა, ქვეშე კიბისა, რომელსადა ზედა მარადი ალიღოდა და შთამოვიღოდა და იტყოდა დათრგუნეთა ამა ძეგლათათა ნუგეშის ცსევე შურეგებულს გულსა ჩემსა არა მცირედა. ხოლო შორის-გებდა ისე-გიტარა ჰყო ამის-თვის ალა-მამა-ბანანს მკვლრისა მართ ნადირ-შაჰსა, გინადგან ნადირ-შაჰს მოეკლა ბაბა ალა-მამა-ბანანისა ომის-განა მეთინი მაშინდარისა, მამა მამა-ბანანს ასან-ბანისა. მამასა ალა-მამა-ბანანისა და თეთი ალა-მამა-ბანანს საბურის ექნა ალა-მამა-ბანანს, მისი წულსა ნადირ-შაჰისასა და შთა უკვე მერე ხორასანს მომავლისა მას ზეგულსა ალა-მამა-ბანანს დიპიკობა და ხორასანისა სხვათა-და-სხვათა ალა-გილათა.

ლი სოფლიო მიკრტიანიცი დამწამს-ვედ იცრა და ყოველივე ღირსებისა და უპირატესობის წამართმევა და ასტრახანის გუბერნიამა გავაწინა ვადაუწყებია. ხოლო ყორანაოვის შესახებ დაბეჭეცა ოლქის სასამართლოს განაჩენი, რომლითაც ის უკვე გამართლებული იყო.

* * * ჩვენ შეგეტყუთ, რომ გორის ქალაქის თაგობის კანდიდატე შორის არის ბანი ალ. გარსევანაშვილიც, დღეს ქუთაისის სათავად-საწარმო სქოლის მასწავლებელი. ბანი ალ. გარსევანაშვილი ახალგაზრდა კაცია, მამა-პაპით გორის დიდის ხნის მქონე რეგელი. ახალ კანდიდატე გორის ქალაქის თაგობისა სწავლა მიიღებელი აქვს მოსკოვის უნივერსიტეტში, სეცა კურსი დაამთავრა ამ სამის წლის წინად.

* * * თავად-საწარმო საზოგადოების სასკოლო კომიტეტის ქალთა განყოფილება დაარსდა 1889 წელს იმ აზრით, რომ ტფილისში ქართულ დედათა სკოლის დასაარსებლად შედგარიოს ფული. ამ ორ წელიწადს ამ განყოფილებამ მიიღო:

ა) საწერეთი ფული . . . 360 მ. კ. ბ) შემოწირულობები:

1) მისს იმპერატორების თის უმადლესობისაგან, დიდის მოძვირად იქონი თეო...

2) ერთი მოძველებიანი ბილეთი „წერაკითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებისაგან“ . . . 223 მ. 3) ოდესის ქართველ სტუდენტებისაგან . . . 20 მ. 4) სხვა-და-სხვათაგან 1250 მ.

სულ შემოწირულია 1643 მან. 8) სხვა-და-სხვა დავილას გამართულ წარმოდგენებისა, საღამოებისა და სხ. დროს გატარებისა შემოუცდა:

1) ტფილისში გამართულ ორ ოპერისაგან . . . 1210 მ. 50 2) ერთი წელი „წერაკითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების მიერ გამართულ ალუგრაზის შემოსულისა . . . 348 მ.

3) ერთი წელი „წერაკითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ მეფე გამართულ კონცერტის შემოსულისა . . . 50 მ. 4) ახალ ქალაქში გამართულ სამის წარმოდგენისა . . . 164 მ. 77

წარმოიხენა თვისთა და შთაქარა იგინი თერანს, პალატა შინა თვისთა, ქვეშე კიბისა, რომელსადა ზედა მარადი ალიღოდა და შთამოვიღოდა და იტყოდა დათრგუნეთა ამა ძეგლათათა ნუგეშის ცსევე შურეგებულს გულსა ჩემსა არა მცირედა. ხოლო შორის-გებდა ისე-გიტარა ჰყო ამის-თვის ალა-მამა-ბანანს მკვლრისა მართ ნადირ-შაჰსა, გინადგან ნადირ-შაჰს მოეკლა ბაბა ალა-მამა-ბანანისა ომის-განა მეთინი მაშინდარისა, მამა მამა-ბანანს ასან-ბანისა. მამასა ალა-მამა-ბანანისა და თეთი ალა-მამა-ბანანს საბურის ექნა ალა-მამა-ბანანს, მისი წულსა ნადირ-შაჰისასა და შთა უკვე მერე ხორასანს მომავლისა მას ზეგულსა ალა-მამა-ბანანს დიპიკობა და ხორასანისა სხვათა-და-სხვათა ალა-გილათა.

5) ბათუმში გამართულ წარმოდგენისა . . . 30 მ. ფოთში . . . 71 მ. 73 შუაში . . . 278 მ. სახჩერეში . . . 82 მ. გორში . . . 67 მ. სიღნაღში . . . 75 მ. შორაში . . . 161 მ. ყარაში . . . 106 მ.

თელავში გამართულ საღამოსი . . . 100 მ. ყვრილაში გამართულ საღამოსი . . . 100 მ. სახჩერეში გამართულ პიკნიკისა . . . 150 მ.

სულ სხვა-და-სხვა გახართობის გამართული შემოსულები . . . 2994 მ. დ) თავნი ფულის სარგებელი . . . 79 მ.

სულ შეგროვდა ორის წლის განმავლობაში . . . 5076 მ. * * * თუღაგა: ორ კვირაზე მეტა, რაც თელავში ზეგულის თბილი დღეები დაიჭრა, ასეთ ამინდებს, სამწუხაროდ, მოჰყვა სხვა-და-სხვა ავადმყოფობა. კვირაში ორ ი, სამი ალა-მინი ესალმება წუთისაგან. სხი-რად შეჭიდებენ ამასთანავე საფლავი და მომავალ ურგმს, რომელსაც უწეუთ ავადმყოფი და მოჰყავთ ექიმს თნი ჩვენს ქალაქში.

* * * აქამდე: შაბათს, 2 მარტს, აქეთ საზოგადო კრების დარბაზში იყო გამართული პიკნიკი. ანუ ბალი კოსტუმებით. ბოლოს ძალიან მხიარულდ ჩაიარა. ქაქასა და კაცს ზაგს ქართულად ეცა საგანგებოდ, ზოგს თუ მუტრად, თათრულად, ბერძნულად, ჰომბურად და სხ. ხალხი დიდხალი მოკროდა და დიდად ნასიამოვნებდა დღურდენი თავთავიანთ სახლებში.

* * * აქამდე: დალა დიდარხვის ორ შაბათი და თელავსა გვერდითა ენახებოდა „ყოჩაობას“, რომელიც მუდამ წიწვოსა სანაქებოდ იმართებოდა ხოლო აქ, მაკრამ წელს ამ დღეს ქუჩებში ქაქანებაც არა ყოფილა ექვინისა და ბერეკებისა. ხალხი გულ-წავლული დარჩა, რომ ეს უწებელი ჩვეულება მოკლად წესს.

* * * გაზ. „Каспий“ ამბობს, რომ უკანასკნელად გამოსულს ტირავეში 200,000 მანეთიანი მოგება ბაქოს ვაღან ვიღრე არგუზის მინარედექი, ვიღრე განსვლადმე მისსა მულანად ვინადგან უსახო იქმნა ამას ზედა, არა მკლად მისცემდა მას ალა-მამა-ბანანს მზე-არლობასა სარაკათასა დასაცვლად ამის-გან და სახლისა ვაჯივად-ხანისა, ამის-თვის მისი-ხანსა ვეცა ალა-მამა-ბანანს ზედა და მაშინ იყო სი-ანული ქმულსა საქმეთა მისთა. განვიღოდა ალა-მამა-ბანანს მინარეგს არგუზისა, და ელოთხოვა ალა-მამა-ბანანს, თქვა მას ალა-მამა-ბანანს, სიტყვითაოდ, დაფარვა მისი და აღუტყვა მომავალსა ზეგულსა კვალად მოსახლე უმეტესისა განმზაღებულებითა და ძლიერებითა საქართველოსა ზედა. მოიქცა ვაჯივანს სახლად თვისად მისი უმკრეველსა მისისა, იყინდა ეკვლა ზაპრისაგან ტყვენი ტფილისისანი მრავლნი და მოიყენა ვანჯად. და იყოფოდა შიშსა შინა დიდ-

ერთს სასტუმროთაგანში მოსამახსურეს ხელა. * * * გაზ. „Новости“-ში ამ ცხად იბეჭდება. მორადოეცის რომანი, რომლის შინაარსად აღუბუღო უკანასკნელი ხანა იმეფობის სამეფოსა. რომანს სახლად „Царь без царства“ (Царь без царства) ეწოდება

წარმოდგენა (მსგელო ზაღლის-ბის ყოფიანის მიცვლების ცამა) დიდად შეგაწევა და გული დაგეწევა კაცეველ ქართველობას ჩვენის პირველის და მეთაურის კაცის გარდაცვალებამ. ქართველებზე ნაკლებე არა სწუხდნენ აქეთი სოფლები, რუსები, ოსნი. ყველასთვის კარგი იყო მიხეილ ზაღლის-ბის ყოფიანი, ყველას გული მოგებულ ჰქონდა განსვენებულს თავის კარგის კაცობით, ქვე-ღუბანს-სათნობით, მოყვასისთვის და უსწარებელს შრომითა და მოღვაწეობით. მაგრამ ყველაზე მეტად ჩვენ შეგეტყობა, ჩვენ დაგეწევა გული, იმიტომ რომ ყველაზე მეტად ჩვენთვის სწუხდდა, ჩვენი სიცილე ენატრება და ჩვენთვის იყო თავ-გამოდებელი. მუღმივა ვაფადა და შრომამ გასტყვა ბოლოს მისი ჯანი, მუღმივა კეთილის სურვილმა დააფლურა მისი ყველასათვის სიბრალული გამსკედილი ტკბილი გული, რომელმაც ეველა შესწლო ბოლოს მოქმედება და, ჩვენდა საუბედროდ, სამუდამოდ შესწევა ცემა. ელდასათი მოელო მაშინვე მივლს კაცევის ეს სწუხარობა ამავე და ეველა მისი ნაცნობი, მახლობელი და თანაშრომელი ავადმყოფი და მუხსარებით. პანაშიდა ზედ ბუერი ცრემლს ევლარ იკავებდა და გულ-ამომჯღარი ტირად მაკრო მესამე დღეს ცალ-ცალკე ვაღლებს პანაშიდა-კრეკებს, სრამეთა და ოსებმა. 4 მარტს, გარდაცვლების მესამე დღეს, დილითე თათქის ყველგან დაიკუთა დეკეტი და მალაზიები და მათეველ ბაღბა მგროვდა და ექვნი-ბულის სადგურთან. თეთი საღურბო შეკრებოდა იყო მიეღო საზოგადოება კაცევისა. შეუდღისა მომბანდა მისი ყოველად უსამღებულებითა, ცასკობასი კაცევისა პეტრე კრეკულითა და მადობელთა გენდითურთ. მცირე ხანაშეღის შემდეგ ვაპოვებდნენ მიცვლელთა და წვახსენეთ კაცევის საკრებულო ტაძარში, წინ კუბოს სახურავი, გვირგვინ-

ნებით მორთული, მიჰქონდათ გამოქმენის საქმის უწყების მოხელეთა, რომელთა უფროსიც იყო განსვენებული. მათ შემდეგ კაცევის ქართველის სკოლის შეკრებები მადოდნენ მწყობრად თავიანთი მასწავლებლებითურთ. შემდეგ ჰამკრები თავიანთ დროებითურთ, მერე სამღებულებსა. სტე-დარს ხელთ მივსვენებდით. სტე-დარს მიჰყვებოდა აფთონი, რომელიც შემკული იყო გვირგვინებით. გვირგვინის სულ 15 მდე იყო. მათ შორის ერთი ევრცხლასა იყო, იღო ხაერება ბალიშზე და მის ღრესს ზედ ეწერა: „Дорогому и незабвенному М. З. Кипиани“. Отъ Владикавказскаго Гruzинскаго Общества.

გამიჯენის საქმის მოხელეთა გვირგვინზე ეწერა: „Незабвенному начальнику“. Отъ призательныхъ сослуживцевъ. დაწარჩენ გვირგვინების წარწერანი იყო: „Миръ праху твоemu, незабвенный труженникъ!“ Отъ Кизлярскихъ грузинъ. ჩვენი განათლებისათვის მზრუნველი. ოფ პიტომцевъ грузинской школы. „Въчная память! Въчная память!“ ოფ ოსეთსი. „М. З. Кипиани“. Отъ Комитета распространения грамотности среди горцевъ. „Человѣко-любивому“. Отъ Владикавказскихъ армянъ.

გვირგვინები იყო კლეე გაზ. ავერისი რედაქციისაგან, „ქართველთა-შორის წერაკითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებისაგან“ და კერძო კოსტოვანსა. მიცვლებულის შესახებ ვრცელად სიტყვა წარმოსთქვა მათთან ერთად სამსახურში მყოფი ბანაშა მალითაყიანმა. ბანაშ მალითაყიანს განმარტადილის სიტხლითა და გარკვევით, რა მხნე და გონიერი მოღვაწე იყო განსვენებული იმ სამსახურში, საცა მას ენარა უფროსობა და გაეკრა საქმისა; რაოდენი საკრებობა მოუტანა მან თავის შრომითი გამოცემის გაქვს თერის მან-გმა და რაოდენი სულ ტკბილი და მზრუნველი იყო მის ხელ-ქვეშე მყოფ მოხელეთათვის. მაგრამ მისი ნაკითხი და დაჯილდოებული ბუ-ენება არ სჯდებოდა მარტა სამსახურსა და განსვენებული ყველა კუბოსსა, საქველ მოქმედო და სამად-

სა მვეისაგან და საქართველოსა ერთსა, მწუხარე. მიიტკნენ-რა კაცი იგი მვეისანი, წარგზავნილი ალა-მამა-ბანანის მართ, მთიკლეთად, მთარეეს პაყუბის ალა-მამა-ბანანისა, რომელსა შინა წერილობითა ვრცელად ალა-მამა-ბანანს შორისა მვეე ჩენდა მომართ და ენაბეს რათამცა ჰყო ხაეი ჩვენ თანა, წარმომიღონოს მე ძეა თვისი და ჩინებულნი მისნი თერანსა და ვითარცა სურს მვეესა, ეყო მე ყოველივე ნებისამებო მისისა.

გაუკვირდა მვეისა გარდაცვლას ეცე თარი სიტყვისა და აღიქმებოდა ალა-მამა-ბანანისა და გამოიბა წელი და და სცნა მიზნი ყოველივე საქმის მის მოზოსისა. მაშინ უბრძანა მვეეანს და წარგვლინა შვილის-შვილი თვისი ტფილისად და ახტრო, რათა ყოვლით კურდო შემოკრიბნეს განმზღებულნი მტკ-

ნებით მორთული, მიჰქონდათ გამოქმენის საქმის უწყების მოხელეთა, რომელთა უფროსიც იყო განსვენებული. მათ შემდეგ კაცევის ქართველის სკოლის შეკრებები მადოდნენ მწყობრად თავიანთი მასწავლებლებითურთ. შემდეგ ჰამკრები თავიანთ დროებითურთ, მერე სამღებულებსა. სტე-დარს ხელთ მივსვენებდით. სტე-დარს მიჰყვებოდა აფთონი, რომელიც შემკული იყო გვირგვინებით. გვირგვინის სულ 15 მდე იყო. მათ შორის ერთი ევრცხლასა იყო, იღო ხაერება ბალიშზე და მის ღრესს ზედ ეწერა: „Дорогому и незабвенному М. З. Кипиани“. Отъ Владикавказскаго Гruzинскаго Общества.

გამიჯენის საქმის მოხელეთა გვირგვინზე ეწერა: „Незабвенному начальнику“. Отъ призательныхъ сослуживцевъ. დაწარჩენ გვირგვინების წარწერანი იყო: „Миръ праху твоemu, незабвенный труженникъ!“ Отъ Кизлярскихъ грузинъ. ჩვენი განათლებისათვის მზრუნველი. ოფ პიტომцевъ грузинской школы. „Въчная память! Въчная память!“ ოფ ოსეთსი. „М. З. Кипиани“. Отъ Комитета распространения грамотности среди горцевъ. „Человѣко-любивому“. Отъ Владикавказскихъ армянъ.

გვირგვინები იყო კლეე გაზ. ავერისი რედაქციისაგან, „ქართველთა-შორის წერაკითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებისაგან“ და კერძო კოსტოვანსა. მიცვლებულის შესახებ ვრცელად სიტყვა წარმოსთქვა მათთან ერთად სამსახურში მყოფი ბანაშა მალითაყიანმა. ბანაშ მალითაყიანს განმარტადილის სიტხლითა და გარკვევით, რა მხნე და გონიერი მოღვაწე იყო განსვენებული იმ სამსახურში, საცა მას ენარა უფროსობა და გაეკრა საქმისა; რაოდენი საკრებობა მოუტანა მან თავის შრომითი გამოცემის გაქვს თერის მან-გმა და რაოდენი სულ ტკბილი და მზრუნველი იყო მის ხელ-ქვეშე მყოფ მოხელეთათვის. მაგრამ მისი ნაკითხი და დაჯილდოებული ბუ-ენება არ სჯდებოდა მარტა სამსახურსა და განსვენებული ყველა კუბოსსა, საქველ მოქმედო და სამად-

სა მვეისაგან და საქართველოსა ერთსა, მწუხარე. მიიტკნენ-რა კაცი იგი მვეისანი, წარგზავნილი ალა-მამა-ბანანის მართ, მთიკლეთად, მთარეეს პაყუბის ალა-მამა-ბანანისა, რომელსა შინა წერილობითა ვრცელად ალა-მამა-ბანანს შორისა მვეე ჩენდა მომართ და ენაბეს რათამცა ჰყო ხაეი ჩვენ თანა, წარმომიღონოს მე ძეა თვისი და ჩინებულნი მისნი თერანსა და ვითარცა სურს მვეესა, ეყო მე ყოველივე ნებისამებო მისისა.

გაუკვირდა მვეისა გარდაცვლას ეცე თარი სიტყვისა და აღიქმებოდა ალა-მამა-ბანანისა და გამოიბა წელი და და სცნა მიზნი ყოველივე საქმის მის მოზოსისა. მაშინ უბრძანა მვეეანს და წარგვლინა შვილის-შვილი თვისი ტფილისად და ახტრო, რათა ყოვლით კურდო შემოკრიბნეს განმზღებულნი მტკ-

ნებით მორთული, მიჰქონდათ გამოქმენის საქმის უწყების მოხელეთა, რომელთა უფროსიც იყო განსვენებული. მათ შემდეგ კაცევის ქართველის სკოლის შეკრებები მადოდნენ მწყობრად თავიანთი მასწავლებლებითურთ. შემდეგ ჰამკრები თავიანთ დროებითურთ, მერე სამღებულებსა. სტე-დარს ხელთ მივსვენებდით. სტე-დარს მიჰყვებოდა აფთონი, რომელიც შემკული იყო გვირგვინებით. გვირგვინის სულ 15 მდე იყო. მათ შორის ერთი ევრცხლასა იყო, იღო ხაერება ბალიშზე და მის ღრესს ზედ ეწერა: „Дорогому и незабвенному М. З. Кипиани“. Отъ Владикавказскаго Гruzинскаго Общества.

გამიჯენის საქმის მოხელეთა გვირგვინზე ეწერა: „Незабвенному начальнику“. Отъ призательныхъ сослуживцевъ. დაწარჩენ გვირგვინების წარწერანი იყო: „Миръ праху твоemu, незабвенный труженникъ!“ Отъ Кизлярскихъ грузинъ. ჩვენი განათლებისათვის მზრუნველი. ოფ პიტომцевъ грузинской школы. „Въчная память! Въчная память!“ ოფ ოსეთსი. „М. З. Кипиани“. Отъ Комитета распространения грамотности среди горцевъ. „Человѣко-любивому“. Отъ Владикавказскихъ армянъ.

გვირგვინები იყო კლეე გაზ. ავერისი რედაქციისაგან, „ქართველთა-შორის წერაკითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებისაგან“ და კერძო კოსტოვანსა. მიცვლებულის შესახებ ვრცელად სიტყვა წარმოსთქვა მათთან ერთად სამსახურში მყოფი ბანაშა მალითაყიანმა. ბანაშ მალითაყიანს განმარტადილის სიტხლითა და გარკვევით, რა მხნე და გონიერი მოღვაწე იყო განსვენებული იმ სამსახურში, საცა მას ენარა უფროსობა და გაეკრა საქმისა; რაოდენი საკრებობა მოუტანა მან თავის შრომითი გამოცემის გაქვს თერის მან-გმა და რაოდენი სულ ტკბილი და მზრუნველი იყო მის ხელ-ქვეშე მყოფ მოხელეთათვის. მაგრამ მისი ნაკითხი და დაჯილდოებული ბუ-ენება არ სჯდებოდა მარტა სამსახურსა და განსვენებული ყველა კუბოსსა, საქველ მოქმედო და სამად-

სა მვეისაგან და საქართველოსა ერთსა, მწუხარე. მიიტკნენ-რა კაცი იგი მვეისანი, წარგზავნილი ალა-მამა-ბანანის მართ, მთიკლეთად, მთარეეს პაყუბის ალა-მამა-ბანანისა, რომელსა შინა წერილობითა ვრცელად ალა-მამა-ბანანს შორისა მვეე ჩენდა მომართ და ენაბეს რათამცა ჰყო ხაეი ჩვენ თანა, წარმომიღონოს მე ძეა თვისი და ჩინებულნი მისნი თერანსა და ვითარცა სურს მვეესა, ეყო მე ყოველივე ნებისამებო მისისა.

გაუკვირდა მვეისა გარდაცვლას ეცე თარი სიტყვისა და აღიქმებოდა ალა-მამა-ბანანისა და გამოიბა წელი და და სცნა მიზნი ყოველივე საქმის მის მოზოსისა. მაშინ უბრძანა მვეეანს და წარგვლინა შვილის-შვილი თვისი ტფილისად და ახტრო, რათა ყოვლით კურდო შემოკრიბნეს განმზღებულნი მტკ-

ლო საქმეში იღებდ მონაწილეობას, თვით აჩენდა კეთილს საქმეს, ეხმარებოდა სხვაგვარად და მეცნიერებას. საზოგადო მოღვაწეობაში, როგორც სამხედრო საქმეშიც, განსვენებული იგივე კეთილმოყვარე, საქმისა და მოყვარისათვის თავდადებული იყო. დღეს ნეტარებად მიანდა განსვენების სხვისთვის შეწყვეტილიყო, სხვას დახმარებოდა. ამპარტანოვმა, მკაცრად, დაიწყო ეისომე არ ეკარგებოდა ამ კეთილს და სათნო აღმზანს. სული მისი არას დროს და არა შემთხვევაში არ შემოფოთლებოდა და მუდამ დაშვებულყოლოდა იყო, არას დროს მის მივიღო: ბიანს, უჩინარსა და ტბილს ლაპარაკში ხმა მისი არ ამაღლებოდა და ჯარბრძოლა და მოუთმენლობით. ყველასთვის ტბილი იყო, ყველასთვის გულმტკიცებული, ყველას ნუეშის მცემელი, შემზარად და დახმარებულ იქნა წინადაც კაცო, რომელსაც არა თუ არაფერი ბოროტება არ უქმნიდა არაფრისთვის, არამედ მკორედ უსიამოვნებას არ მოეუბნებოდა. ერთი ძვირფასი თვისება მისი კიდევ ის იყო, რომ პატივსა სცემდა სხვის არსსა და რწმენას, თუნდა თვითონ იმ არსისა და რწმენისა სხელი წინააღმდეგე ყოფილიყო. ამ სხელი შორის ერთი ბიანსი იყო, რომ განსვენებულს ისეთი დიდი პატივისცემა ჰქონდა, რომ ბოცებოდა. და ამ პატივს კაცო არას დღეს ჩემს შორის. დავაწვავთ კაცო, რომელიც დღად პატივცემულ მოძღვარი იყო ჩემი, ხელმძღვანელი ჩემი, ძვირფასი მეგობარი ჩემი. დღის წიგნითა და სიყვარულით მიამზარებდა ხოლმე ყოველი ჩემგან განსვენებულს იმ იმდენი რომ გვეფიქრებდნენ იმის უკეთესობა, მოვიხსენებდნენ იმის კეთილს და რიგგანსა და არა მოუტყუარებლობით ხოლმე, საბუთიანი და ტყე-დაფარობა სულთნისთან მგობრული რჩევით იყო, რჩევა, რომელსაც დღის მადლობით მოვიხსენებდნენ ხოლმე, რადგან ვცოცროდი, რომ იმის სიხამ თელე უფროა, პირველ საქმედ კუშიარტება მიანდა. დღისანს დარჩება ჩემს ხსოვნაში ამის კეთილს სხვს, ხეც და წინადაც კაცისა. საუკუნოდ იყო სხვებისა შერი, ნკურთა მოღვაწევე! იყო სხვების დიდ ხანს იმ დროს გრძობამ, რომელიც შენ აღაგუნე ჩემს გულში შენს ნაყოფის მოღვაწეობით, კაცობისთვის გულმტკიცებულობით, დღერთაში ჰქმნას, ჩემთვისაც ისე საბატარი და

სასურველი იყო ის იდგა სიმართლისა და სიყვარისა, რომელიც შენ ვამბობდებოდა. შენ: კეთილი აღმზანა ვიქნა, შენი საზოგადო საქმეში გვერთხებდნენ ჩემს გზას. არ აღმოფხვრება ჩემს გულში სხოვანი შერი. შენისა და შენობისთვის ანდრე და დეურტრეობა, რომ შენ იყავ კაცი თავდადებით მოყვარული სიმართლისა და სიყვარისა.

ბან მალიაიკის შემდეგ წარმოთქვა ლექსი ქართულიდან კაცების ქართულის სკოლის მასწავლებელმა ივ. ბე-დლიძემ. მას უკან დიდეს გრძობით წარმოთქვა ლექსი ჯერ ისორიად და შემდეგ მეორე ლექსი რუსულად ბანმა კ. ხეთაგურმა. შინაარსი რუსურის ლექსისა მოკლედ ასეთი იყო:

გზა მშვიდობისა! ჩვენთვის აღარა უნებე ახლა. ქვეყნად გვრჩება შენი სახელი. შენი მომღვრავი ერთიც არ არის ჩვენ შორის. სახელი შენი საუკუნოდ ცოცხალი იქნება. თვით სი-კაცობელ შენი საუკუნო იყო. მარტო შენ შესძელე და ერს შესწორე კეთილ-დღეობა შენი. სიყვარულად სირთხედ ნატორეთა გქონდა მწუხარება ერისა. თვითგებოლი ლამაზი გქონდა და გვი-ნათებდა ბნელს გზას. საცა საჭირო იყო, იბრძოდა, მაგრამ უფრო სი-ხი-ტყუა შენი გეგმობდა. საცა სი-ტყუა შენი უსტორი იყო, იქ სტორი-დი და ტრეშლით ცდობდა სკქმის ვაკეთობა. დღესათვი გიყვარ და სამ-შობლობა. კეთილი მწყვეთი იყავ არბობათვის. რთი ვედავითობი სიკე-თის სამაგვირ? რთი მოგიყვით მო-საწყ-ბი? ვედავითობი დღერთი უტუ-ნისადაც, რომ საუკუნოდ იყოს სხენე-ბა შენი: უბედურნი ვართ ჩვენ. ას-ჯერ უბედურია ის, ვინც უშენოდ სტორს აქვ.

დამსწერ ოსნი ამ ლექსის წარმო-ქმის დროს სმენდა ვალტკენე, ცდი-ლობდნენ გვეგონათ თვითონი სიტყ-ვა ლექსისა, რომელსაც ისე ძლიერ იმოქმედა, რომ მათ შორის თვით გულ მაგტმბეც-კი ვერ შეიკა-ვეს ცრემლი.

მოგვიყოს აქვე ბნ კ. ხეთაგურის რუსული ლექსი:

Умеръ!.. И то холодное слово
Такъ дълбоко огорчаше почеса! —
Умеръ... и, какъ обездоленный, снова
Плачешь и стоишь, родимый Кав-
казъ!

და! потерять ты достойнаго сына!
Все, что ты нашей семьѣ завѣщалъ.
Въ образѣ скромномъ простого гру-
зина,

Все незабвенный нашъ братъ совмѣ-
щаль.
Плачь, дорогой мой!... Въ толпѣ лю-
бимой
Горькимъ рыданьемъ не выговори
Смѣхъ;
Въ нашей семьѣ еще такъ перво-
бытной
Онъ неустанно работая за всѣхъ.
Много-ль ихъ было способныхъ на-
роду
Такъ-же всецѣло отдаться, любя,
Такъ-же бороться за вашу свободу,
Свѣтло познания въ сагли внося?
Нѣтъ!.. ихъ немного... И эту потерю
Наши потомки припомнятъ не разъ...
Плачь!... И въ грядущее наше по-
вѣрье,
Слушая плачь твой, родимый Кав-
казъ.

ნამკეცე-ქეცეცაი

ბინდ-ბუნდ იყო ნამკეცეობას ორ-
შასათის, რომ ავლანდას კადანარს
ერთმა სიარებულად ჩანებულმა ცაცმა: თავ
ზე ოქროს ელარებუნიანი სულდის
ჩამა ესწრა, ტანზედ ზაქსეცეცაიტი გან-
კრულად ფარად ტანსამოსი ეცვა, თი-
თხო ბურთი იყო, სულ დიანს უკი-
და და ასევე უცნაურად მოიხურდს ჟორს
მაქსეცეცადა. ფარად-დაწილად და კვე-
რამსტრეცეცეცაი უფრო ისე ეკვანდა
მაქსეცეცადა და მიფრანდა. რომ უკრ-
ჭარ და უკრე თათას სეცადის ოსარ-
დეს მოქეცეცადა, და კადვე ამიტომ და-
ღაერთი ევლ-ამოიარტებულმა და გუქ-
განდობარტებულმა ტრეფისანი მუდგარ-
ბა თავად უკრ მოქეცა ამ უღროს
დროს ეყარს, რომ უკან დასეცეცეცადა
და ეყარს დაეცა. ჟორ-დაშმა, ზედ წ-
ბობლარტებულად მხედრას სამქეცე-
ცადა, სარბელს თან-და-თან უღრო, ე-
უქმებულად სიბო უღროდ დაეშა ბირს
და კანაბი-გამოღებულმა ჩამქეცა დაი-
წა. სწორად მისათას გრასათან მს-
დრო გადმოსტეხს ანდა მქეცეცა უსეს
ანდაილ მინდროსეცადა და აიყვინთა, ა-
ხ-შობარ, თითქოს ბურს ერთ მგერ-
მარბობაში ეოფითი მარდგევი დაქე-
ტოვდეს. რომ შეეცხვრებოდა ამ გვი-
სათვის, არც ახსავდაც იყო, არც
მარც და უფრო ამ ეამის უღროდ
მრც დახლებულს ჰგავდა, რომელიც
ასის წდასეცეცა უკრებდა გამოხეცეცადა.
იქვე გარსთან ამ დროს შავად რა-
სარ მანსადა. უფრო და დე-გომარ სარ-
სარ მანსადა უფრო იმისა უღროდ და
დაცემრცა ამ ჩამქეცეცადა ადგილს: დაღს
გლდას ნამაჩსეცადა ფესე ნამოკეცეცაი

მეფის ძემან წარაღინა ტრელო-
სით პარამოდა ძეა თვისი დავით, მას
ეცადა, ოდეს შთავიდა ტრელოსს,
რათა მცხოვრებნი ყაზახისა, ეწინ
მამშადლინსა, ბორჩალოვლთა, რომ-
მდნიცა იყო საბატონისშელო მე-
მცროსისა გიორგისა და გატმბილ-ხეც
ტრელონი კახეთისგინი და სხვანი-ნიც
ყოველივე იყვნენ აურღინი ადგილით
მათი და შეიხუნულ არაგვისა და
ქართლისა მათა, რათა მოაქცენეს
ქართლად თვისთა და საზო-
სათვის მათისა იქმნეს მზრუნველ,
რადგან ადგილით მათთა ზედა ამო-
ლორ სრულად მხედრობამს სპარსთა
მან. თუმცა-ლა მხოვრებთაგანი არა-
ცინ იმყოფდნოდეს არცა ერთი სახელ-
ით მათთა, არამედ ყოველთავე სო-
ფელთა შინა მათთა წარსულთა ყო-
ველნივე მოსადგინი უღროსნი და
ამისთვის ჰყო მეფის ძემან ზრუნეცა
და გარემოთა მათ ადგილითა მოუ-

და წელში მოღუნული იყდა ახანის
ეპის მოხუცი. შავს და ხნელს მძისში
შეგოსიდა, თავზე კვლიანი გარეგანი
მრცა და ეს ვახანად, უფრო და ძველ
ტუგად ჰქეცეცა არსება თვისი ჩამქე-
ცაის და მიმქეცა-მანხედლას თველ:
მათი ნაღვლიანად გადმოსეცეცადა მო-
სეგანის ჰგავს. მოხუცმა დაინსა თო-
ვისკენ გაქრტრებით მომავალი უღდეუ-
რად და თვლებსეცა სული აქოლავა;
რომ უფრო გე-ჩან და გარეცა. უღდე-
ურამ-კი მამხეც იდნო და ებითი გრ-
ეით შესისხ:

— ბატონო დიდ-მარგას ვახანად,
სულითისი თვე-დაწილად პრს...
მოქეცეცა თვლითი მოქეცეცა
შენს ანანამე უფლორს.

მეფე იმანანისთა,
სატყუარისა, ფრწულლის,
ღლობი-ღანლობისა და
მეცხარისა, შორსობის!

რად შეგიმოსავს ბატონო,
რად ხარ მწუხრად ადგიო,
რისთვის ჩამოღლის ცხვირდგან
მეწეგობის, შორსმხრის ბურთი?!

გზიარი რას ჩამოაქმედა გასატრეულ
ანდროსათვით. შეიმეცეცა. ისეთი ვარ,
რომ ჭად-ნაზუბი ვერ ისევე უღდე-
მდგას. ავერ მეუფე დაეცა, ასეთს ნა-
რის პატრონი იყავი, რომ ის ნა-
რის საქმედა მიიღეს წყალობას ბე-
ფოდა შენცა და შენს ვარ-ყმისათვის.

— გულავ, გულავ, რომ ქვეყნა მე-
ღის ზღანს და ნადამად გადქეცეცადა
და კადვე გე მაქეცეცა. ასეთმა ზურ-
გამ ადამანისამ თვით ბუნებაც ადამა-
ნისას გადესეცადა, კაც თათს-კი ადარ
იყრის ელად, უღვლათ ოსრებდა და მა-
ტრელოსს. გადქეცეცა ანა ქეთითა და
ღანითი გულ-ასეცეცეცადა სჯეს: დარ-
კეცეცეცადა, კოლოტს და მქეცეცეცადა,
მეფედა ქრეცეცადა, მცარემ ჰგავ, გან-
ჯა; ადამანისა კი ლევეთ, უფრცხეცე-
ბით. უწინ დიდ-მარგას მარსეცეცადა იყო
სულთს. დაღესეცეცადა მოქეცეცადა გ-
ეცეცადა, დაღესეცეცადა მარსეცეცადა
სეცადა, განებრისის სიქმინდას. ეს
და ეინც ერთ კაცისათას ვეცად მო-
სარმულ-მოსარეცეცადა ლაბისას და დან-
მისს შეეცეცა, ამას თათისათა იყო
დათა-წამად მანანდა და სამოთხეში თავ-
დაეცა ჩამქეცეცადა მოქეცეცადა წინა და
დად-მარგას მტკარი მტკარს წინაში მოის-
დიდა ხოლმე ბოდას და მძურად გა-
დაქეცეცადა სულს, ეხდა სწორად დაი-
მარცა, რომ ქმტრობდა ერთმანისა,
რათა უფრო ეცეცა სულს ჰგავა მოა
პოვონ და ეცხინდაღესასს უფრო მეტის
თავ-დაქეცეცეცადათ მიეცენ მეცდის თ-

პოვნა: ყარსია საფაშოვან ზური,
და სხეთა მახლობელთა ადგილითა-
გან და ეგრეთვე ქართლით და კახე-
თით, ჩაოდენცა ძალ დღებოდა მას
ეცხა შინა. — ზური და ყოველი სა-
ზრდონი და საზარნი მოუპოვნენ. და
ესეცა ყოველივე ადგილითა თვისთა
ზედა და სოფელთა დაადგინნა მშე-
ლობით.

მაშინ რომით მიეღეს შეწყვე-
ლი ბატალიონი მხედრობას რუსთა.
ეინადან აქედან აღთქმულ კარსა
როსის კელმე-ფისასა, რათა თუ სა-
დამე მინებონ მძღვრობა სპარსთა
ანუ თურქთა და ანუ სხეთა მტერთა
საქე-ტოვლობათა სახლსა ზედა ირავ-
ლისა და შემდგომთა მექეცეცადა
მისთა ზედა, და სამპრობელობისა მხ-
თა ზედა, იმპრობობამს როსისმან
მოამზაროს მათ მხედრობა და შეე-
წყენენ და არა მიუშვან მტერნი მათ-
ნი ენებად მათ და ეინადან არან

ეინსეცეცადა და ბახისის წინაში მე-
ღის დრეცას აჩაგარავს; სიძღვრად,
ვეცადოს, მისი არ დადობა გამოეუ-
ღდა და ამას ქმონებს და მანანს ჰგავ
გონე; ქვეყნის სიყვარული და კე-
ღის-თვისი თავ-განთრეცა ეხდა ქვეყნა-
ცა კეთილად, სათნოდ და მადლ-გო-
ნაროდ ის არის, ეინც უფრო მეტს
ფულს მოიგვებს სულმა მართლას თ
არა-მართლას გზით. მათათი მარ-
ღობა მარსეცეცადა და ან, ბორჩალოს
ფარს-სინათ, თათისუფლად აჩაგარავს.

— ექვ, მოხუცო, გეცეცა: მდინ
გატეცეცადა: ეინ შენ და ეინ აკათა წე-
წინი. თითქოს მარსეცეცადა არის სიძღვრად:
შეიღად შეგრულა შეიღად ფარცა, კერე
მეფე განსისს და უკრე მისი ვარსო.
ესეცა რა დაგმარობათა!

— მეფე და მისი ვარს-კი არა; ისე
გამქეცადა და გამანსვარს დესეცეცადა გა-
ტეცეცადა, მათ მათ განთლებდა და წე-
მის ახრით-კი დახეცეცეცადა წოდებულმა
გარეცეცადა გარეცეცადა, რომ მსო-
ლად სასეცეცადა ვიდა-მარცხობა, სას-
რავა დიდა სხანა გამოქმინდა და გამო-
მეფიდა. ნეტო რაღას იყენება, რომ ევე
დაფერს თათისა სხელო კეცეცადა და მეც-
დადესას ანადა გარეცეცეცადას და გე-
გულდობრებას ანა ფესეცეცადა თათს-
მაცის დროც ახლავა, ეინც, თანდათან
ავლდას ქვეყნის გულ-შემატეცეცადა, ჰე
შემატეცადა მი-ქეცეცეცადა და ამის მარ-
გეცეცადა ჰმანანს და ქვეყნსეცეცადა
ადგილს. ჩემი სთავყენი ეხდა ის გან-
სეცეცეცადა საყარე, სადგინც გულ-
სელ დაგურეთი ამოსეცეცადას მარ-
სეცეცადას აჩაგარავს, აჩაგარავს, მარ-
სეცეცადა და ისე გოლიათი ქართლისა,
ესეცეცეცადა გინიანი მამოქეცეცადა,
რომელიც დედა სხანა განსეცეცეცადა მ-
რთლათ თან წაღეს მისი ახანისას,
ისეცეცეცადა და ავთამისას.

— მართლს ამბობ, მოხუცო, მე-
რამ მოქეცეცადა, მოქეცეცადა მოსტყრ და
გათათვე. ერთისა სიქეთით,
წინა უღვდა და აჩაგარავს.
ესეცეცეცადა ქვეყნის სხელო;
ბორჩალოს ველით ფარსეცეცადა
უხესეცეცადა ქვეყნის სასწავლად.

სულ სხვა დრო დღეცა, სხვა ეამი.
დრო განთავლისა, ახალი;
ეცა და ეინც გასწავლად,
და გამოიღო... დამალო!

ხომ ასეცა. ახლა-კი მქეცეცადათ, ჩემმა
ვარს-რამმა შეიყვინა. შენ აქ მისტირ
ჩამოღეს წყაღს და მე-კი შეიღად კე-
რად ეინც ქვეყნისა ადამს და ფქმა,
რომ ერთი უღვლად მოიყვინო და სა-
ადგომო ღს სისას და ნადამისთვის
მოქეცეცადა.

სარმუნობით ერთნი და მეზობელ-
ნი ეყე-ეთიარნი, რომელნიცა გარე-
შეთა შერთა არა უტეცეცეცადა საზღვარ-
თა შინა როსისისა. მაგრამ ევლარა
უსწრა ტრელოსს მეწეცეცადა როსი-
თა მხედრობისმან, თუმცაღა აქედან
მათ ბარევე უწეცეცადა მეფის მიერ. და
მათარეცეცადა როსისის მხედრობისმან
გრავე გულთიან არა დროს თვის-
სა ჰყო მოქეცეცადა მხედრობათა. —
გარდმოვლდა ორთა ამით ბატალი-
ონითა რუსთა მხედრობითა სირიკით
პოლკოვნიკი არაგვისა გზით. და პირ-
ველად დასდეს იგინი ლუშეთს და
გარემოთა მათა მიწებთა ამით, ეი-
ნადან იყვნენ იგინი მტერთა. აქ-
ნობეს მეფესა კახეთს მყოფსა და უბრა-
დნა მათ მეფემან, რათა მოეცენ
იგინი ტრელოსს.

(შეგრძელდეს იქნება)

საღიდაობა

თქვენი რა ვიცი, მკითხველო, და მე, სიმარტოვო მოგახსენებო, ძალიან მოაწონს...

მარწმუნა და სსუჟა, გონების გასწმენდა... თქვენი ეს არის, რომ მარწმუნა გონების სწმენდა და აფიქსიონი...

ლმბე და ემოციუბობით, მაგრამ მე ვერ დავჯერებ, ვერ დავჯერებ რადან ამ გვირის ტრიალისა და მოძრაობის ნაყოფს...

1893 წ. კრება გვიმართოს რუსეთის საპარლამენტო-ლო და სტენოგრაფიის...

პოლიტეხნიკისი, ჰემის წარმომადგენელი განახლებულად რამდენიმე უმაღლესი...

Table with 4 columns: Name, Age, Height, Weight. Includes names like სეო-მანუილიანი, ტაბაქაძის, მანუილიანი...

ბათუმშია და გილის: ხუთშაბათობით მარწმუნა 4 საათზე მოკლე...

მაქვს შტრიკ ვაჭურა შტრიკეუჯ საზოგადოების ტფლისის რომ გამოჩინდებ ფრანგულ ოპერეტის არტისტი ქალი

ანა შიუდიკი

ჩამოვა ტფლისში თვის დასით, რომელშიაც 20 კაცი ითვლება, და გამართავს ათს წარმოდგენას...

- 1) La Rousse; 2) ნინო; 3) ნიკოლა; 4) ლილი; 5) Divorçons; 6) სუსტი მხარე; 7) მენაშვილი; 8) კრიკია; 9) ჯოჯოხეთი.

საპოლიტიკო და სალიბერალური ბაზარი

Table with 2 columns: Item, Price. Includes items like 12 თეთი, 11, 10, 9, 8, 7.

ივერია

1891 წ. 1-ს იანვრიდან გამოვა ყოველ-ღე გარდა იმ დღეების, რომელნიც ზედ მოსდევს კვირა-შემდეგს.

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ციურები 17 მან, მთელის წლით სოფლის მასწავლებელთა კვირის წლით დეკუმბრით 8 მან...

თუ ტფლისში დაეკავებოდა გზით ტფლისის გარეუბრე არსებულ შესვლას ვინმე, უნდა წარმოადგინოს რედაქციას ერთი მანათი...

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ციურები 17 მან, მთელის წლით სოფლის მასწავლებელთა კვირის წლით დეკუმბრით 8 მან...

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ციურები 17 მან, მთელის წლით სოფლის მასწავლებელთა კვირის წლით დეკუმბრით 8 მან...

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ციურები 17 მან, მთელის წლით სოფლის მასწავლებელთა კვირის წლით დეკუმბრით 8 მან...

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ციურები 17 მან, მთელის წლით სოფლის მასწავლებელთა კვირის წლით დეკუმბრით 8 მან...

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ციურები 17 მან, მთელის წლით სოფლის მასწავლებელთა კვირის წლით დეკუმბრით 8 მან...

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ციურები 17 მან, მთელის წლით სოფლის მასწავლებელთა კვირის წლით დეკუმბრით 8 მან...

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ციურები 17 მან, მთელის წლით სოფლის მასწავლებელთა კვირის წლით დეკუმბრით 8 მან...

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ციურები 17 მან, მთელის წლით სოფლის მასწავლებელთა კვირის წლით დეკუმბრით 8 მან...

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ციურები 17 მან, მთელის წლით სოფლის მასწავლებელთა კვირის წლით დეკუმბრით 8 მან...

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ციურები 17 მან, მთელის წლით სოფლის მასწავლებელთა კვირის წლით დეკუმბრით 8 მან...

წმინდა კარდამის მიმართ

ნება გვებოძეთ, თქვენს გაზიარების საშუალებით გულოთად მადლობა ვუძღვინათ...

ბასილუთის სკოლის მასწავლებლები: ა. წილიძე, ს. ორბელიანი.

28 მარტი

კატარა ქახი

სტროგოლი ხუთ-მოქმედების დრამა ლეჟსად

აპრილი 50 კან.

ბანსხალმანი

გამოვიდა და ისეიდება მხოლოდ წერეთლის საზოგადოების წიგნის მალაზიში

კატარა ქახი

სტროგოლი ხუთ-მოქმედების დრამა ლეჟსად

აპრილი 50 კან.

Advertisement for 'Rusское Слово' newspaper, including contact information for the publisher and subscription details.